

یادداشت دانشجویی

دیدنی که چگونه گور «برجام» گرفت؟!

محمد زندی*
فرق انسان با سایر جانداران در برخورداری از نعمت عقل و به تبع آن، انباشتگی تجارب است. در نظر بگیرید که در جاده‌ها و محروم‌های مواصلاتی برون شهری، وقوع تصادفات متعدد میان خودروهای عبوری و حیوانات، انسان را به این تجربه رسانده است که باید با نصب علائم هشدار در مقاطع پرخطر، مانع از تکرار حوادث مشابه شود. حال اینکه چرا سایر جانوران از این تصادفات مکرر، عبرت نمی‌گیرند تا دست‌کم مسیر ترددشان را بگونه‌ای تغییر دهند که جاده را قطع نکند یا هم‌چون آدمی، به نحوی خطر را به هم‌بوعانشان گوشزد نکند؛ سؤالی است مضحک چرا که جویاش از پیش معلوم است!

اگرچه در مثل مناقشه نیست اما در نگاه نخست، شاید مقدمه فوق‌الذکر، بی‌ربط با عنوان این ویژه‌به نظر برسد؛ درحالی‌که غرض آن بود که بدانیم «من جرب المجرّب حلت به الندامه» یعنی تکرار تجارب تلخ، جز یأس و پشیمانی، حاصلی به همراه نخواهد داشت. تجربه «برجام» از جمله تجارب تلخی بود که بر نفس تمثیل «نسان عاقل از این تصادفات دوبار گزیده نمی‌شود!» صحنه گذاشت و نشان داد که هم می‌توان در «ماجرای ماک فرلین» نقش ایفا نمود و هم پدیدآورنده «توافق برجام» بود و کماکان از هیچیک از این دو رسوایی بزرگ نیز عبرت نگرفت!

حال وقت آن رسیده که از ۵ سال پیش تاکنون را مُجمَع کنیم! آن وعده‌های سَر خرم و نمایش در باغ سبزر را بخاطر بیابوریم: «سانتریفیوژ باید بچرخد اما چرخ زندگی مردم هم باید بچرخد»، «تحریم‌های باید از بین برود تا سرمایه بیاید و مشکل محیط‌زیست، اشتغال و آب خوردن مردم حل شود»، «در روز اجرای برجام، همه تحریم‌ها بالمهر لغو خواهد شد و نه تعلیق»، «برجام فتح‌الفتوح است»، «برجام مانند آفتاب تابان بود»، «برجام را خدا آورد»، «برجام معجزه قرن و بزرگ‌ترین دستاورد تاریخ ایران است»، «برجام نشانه تسلیم همه قدرت‌های بزرگ در برابر اراده ملت ایران است»، «پیروزی برجام بزرگ‌تر از فتح خرمشهر بود»، «آن معرکه خَر پرفت و خَر پرفت را دوباره به نظاره بنشینیم»، «با برجام، هر دلار هزار تومان می‌شود»، «خسارت تأخیر در برجام، روزانه ۴۰۰ میلیارد تومان است»، «برجام باید به عنوان یک افتخار ملی در مدارس تدریس شود»، «برجام در نگاهی کلی، بدون شک موفقیت بزرگی است»، «اگر برجام نبود، گزینۀ بعدی جنگ بود»، «منتظر هجوم سرمایه خارجی بعد از برجام باشید»، «با برجام، بذخ اقتصاد ایران به نمر می‌نشیند»، «برجام خروج سریع کشور از رکود را رقم خواهد زد»، «برجام متوازن است»، «والله، والله، والله با برجام، در مسائل هسته‌ای نه با کندی روبه‌رو خواهیم شد نه توقف»، «برجام تاج و سند افتخار برای ملت ایران خواهد بود»، «آن تبت‌رهای روزنامه‌های مشاطه‌گر زنجارهای را باز بخوانیم: «اینگ بدون تحریم»، «فتح‌الفتوح دیپلماسی ایران»، «سد تحریم شکست»، «برچیده شدن ظرف تحریم‌ها»، «روز شکست حصر اقتصادی»، «تحریم‌ها هم رفت»، «کلید چرخید، ایران خندید»، «شهر تدبیر بر پیشانی تحریم»، «پیروزی تدبیر بر تحریم»، «غروب تحریم؛ ساحل توافق»، «ظریف گل زد؛ ایران خندید»، «تحریم به تاریخ پیوست»، «سلام بر ایران بی‌تحریم؛ خلاص شدیم»، «پیروزی بدون جنگ»، «انقلاب دیپلماسی»، «حصر ایران شکست»، «انفجار اتمی بدون بمب»، «توافق قهرمانانه ایران»، «گذار از مصدق به ظریف»، «امضای کری تضمین است»!

اینک اما بعد از ۵ سال از گمار، انگار نه انگار که این دور تسلسل باطل مجدداً به خانه اول بازگشته و عمر ملتی به هیچ و پوچ سپری شده است! این همه در حالی بود که در همان ایام، بسیاری از دلسوزان و علاقه‌مندان به اسلام و انقلاب، چنین فرجامی را برای برجام پیش‌بینی می‌کردند و با خیرخواهی و دلواپسی، دولتمردان را از این خسارت محض انداز می‌دادند اما در پاسخ تنها با توهمین و تمسخر روبه‌رو می‌شدند: «یک عده بزدل سیاسی هستند و تا حرف مذاکره پیش می‌آید می‌گویند ما می‌لرزیم، به جهنم! پرورد یک جای گرم برای خود پیدا کنید؛ خدا شما را ترسو و لرزان آفریده است»، «یک عده تریه در دوران رسیده، نمی‌خواهند اینقدر نسبت به آینده انقلاب و اسلام دل‌نگران باشند»، «وزی که می‌خواستیم به توافق برسیم، بددل‌ها و بدبین‌ها و بدگمان‌ها گفتند که قابل اجرا نیست و آن روز که به برجام رسیدیم، باز همان‌ها گفتند که آنان به وعده عمل نخواهند کرد»، «والله، بالله این دروغ‌ها درباره برجام مثل آب شور است، آب شور نخوردی، آب شیرین هم وجود دارد»، «چطور آب و صابون بیابوریم تا رویتان را بشوید؟! ناراحتید تحریم برداشته شد؟ کاسیان تحریم ناراحتید؟ می‌خواهید تحریم برگردانید؟ تحریم برنمی‌گردد»!

اگرچه دلواپسان از اعتماد به شیطان بزرگ بیمناک بودند و فقط کشتی خودساخته‌ی اقتصاد مقاومتی را جان‌بنام می‌دانستند اما امیدواران به غرب، ایشان را به طعنه و سخرمه می‌گرفتند و نقض عهد را دروغ، و عذاب تحریم را بعید می‌پنداشتند! اکنون که صدق گفتار دلواپسان اثبات شده و سیل تحریم‌های ثانویه باز فرا رسیده است، برانند تا پناهنده‌ی سست تپه‌ی اروپا شوند، غافل از اینکه در هنگامه عذاب تحریم، تنها جای امن، داخل کشتی اقتصاد مقاومتی است و نه هیچ مأمن واهی دیگر!

با این همه، سؤال اساسی اینجاست که مسئولیت پاسخگویی در خصوص «امیدواری» ملت در سنال ۹۲ و سپس «سرخوردگی» ایشان در سال ۹۷ چه کسانی است؟! به راستی چه کسانی مردم را «شاد و پشیمان» کردند؟! آیا سرتیم مذاکره‌کنندگان هسته‌ای که در جلسه کمیسیون امنیت ملی، صراحتاً پراشتباهات پرشمار طرف ایرانی در برجام اعتراف می‌کنند و عاجزانه می‌خواهند تا سخنانش رسانه‌ای نشود، تقصیر ندارد و مقصر، بنیه دفاعی کشور و شعارهای روی موشک است؟! آیا تصویب ۲۰ دقیقه‌ای، بدون تشریفات و سازماندهی شده برجام در بهارستان تقصیر ندارد و مقصر، اشک‌های دلواپسانه نماینده سابق و غیور مجلس است؟! آیا تحریم‌های «ایسا» و «کاتسا» و ایراد جمله «دستاورد تقریباً هیچ ایران از برجام» از سوی رئیس بانک مرکزی، مقصر نیستند و تقصیر بالا رفتن چند جوان از دیوار سفارتخانه‌ی خالی از سکنه‌ی کشوری است که ۴۶۴ حاجی ایرانی را در فاجعه مشکوک منا، شهید کرد؟! اینجاست که باید گفت، اما آن بلنددی دیوار حاشا! فغان از فرافکنی!

در پایان، امید است تا گوینده جمله «همه مسئولیت مذاکرات هسته‌ای با من است»، با عذرخواهی از پیشگاه ملت کریم ایران، از گذشته درس گرفته و با خروج از ضرر محض برجام، منافع مردم را بیش از این به خطر نیاندازد.

* فعال دانشجویی

تلاطم‌های دانشجویی، دانشگاه کیهان» از اخبار، بیانیه‌ها، مقالات، یادداشت‌ها و تحلیل‌های فرهنگی یا سیاسی مرتبط با مقالات دانشجویی استقبال می‌کند. علاقه‌مندان می‌توانند فایل حروفچینی شده مطالب مدنظر خود را به رایانامه Daneshgah@Kayhan.ir ارسال نمایند. بدیهی است که روزنامه کیهان در ویرایش، تلخیص، انتشار یا عدم انتشار متون ارسالی، آزاد است.

حقوق صنفی دانشجویان واحد مربوطه و بیگیری رفع مشکلات صنفی دانشجویان است و براساس بند یک ماده یک همان آئین‌نامه منظور از حقوق صنفی دانشجویان، مجموعه‌ای از امور که شامل امور تغذیه، امور خوابگاه‌ها و سکونت دانشجویان، امور خدماتی- دانشجویی، امور تربیت بدنی دانشجویان و نحوه ارائه خدمات آموزشی است. در واقع هرگونه عمل و فعلی خارج از ماده واحده ذکر شده به معنای تخلفی از قانون است و طبیعتاً تنبیهاتی را هم در پی دارد. همچنین شرایط و ویژگی‌های افراد عضو شوراهای صنفی طبق همان آئین‌نامه به گونه‌ای است که اساساً اعضای چنین مجموعه‌ای صلاحیت انجام و فعالیت‌های سیاسی در قالب شوراهای صنفی ندارند و طبعاً انتظار و توقعی هم از آنها برای ورود به چنین مقوله‌ای وجود ندارد.

به نقل از خبرنامه دانشجویان؛ در عین حال سیاسی‌کاری و فاصله گرفتن از فعالیت‌های صنفی شوراهای صنفی به همین مسئله ختم نشد و اغتشاشات دی ماه سال گذشته اوج اعمال رادیکالی آنها به حساب می‌آید به طوری که کار به آشوب کشیدن دانشگاه و رهبری اغتشاشات کشید و همه این‌ها در حالی اتفاق افتاد که تمام تشکلهای دانشجویی که در حوزه سیاسی و فرهنگی فعالیت می‌کردند فارغ از گرایش‌های و تعلقات سیاسی خود این مسئله را محکوم کردند. طبق پیام‌های ارسال شده در کانال تلگرامی منسب به شوراهای صنفی دانشگاه‌های کشور در زمان بروز اغتشاشات در دانشگاه تهران، اعضای سرشناس شوراهای صنفی دانشگاه‌های تهران و دانشگاه علامه طباطبائی جزء دستگیرشدگان غائله تهران بودند که سعی در برهم زدن امنیت فضای شهری و دانشگاه را داشتند و خود لیدری اغتشاشات را بر عهده گرفته بودند و نکته جالب توجه حمایت رسانه‌های معاند چون شبکه سلطنتی بی‌بی‌سی از چنین جریان‌ی بود.

همه آنچه که گفته شد نشان‌دهنده آن است که بر خلاف آنچه که برخی از رسانه‌ها و جراید در مدح و ثنای شوراهای صنفی می‌گویند اما این جریان دانشجویی بیشترین نقش را در سیاسی‌کاری فعلی دانشگاه‌های کشور دارد و اعمال افراط‌گرایانه آنها در بزنگاه‌های مهمی چون اغتشاشات اخیر نه تنها باعث ایجاد لطمات و زیان‌های جبران‌ناپذیری در فضای دانشگاه شد بلکه باعث بدنامی و به قهقرا رفتن نام «شوراهای صنفی» در آذهای جامعه دانشگاهی نیز گردید.

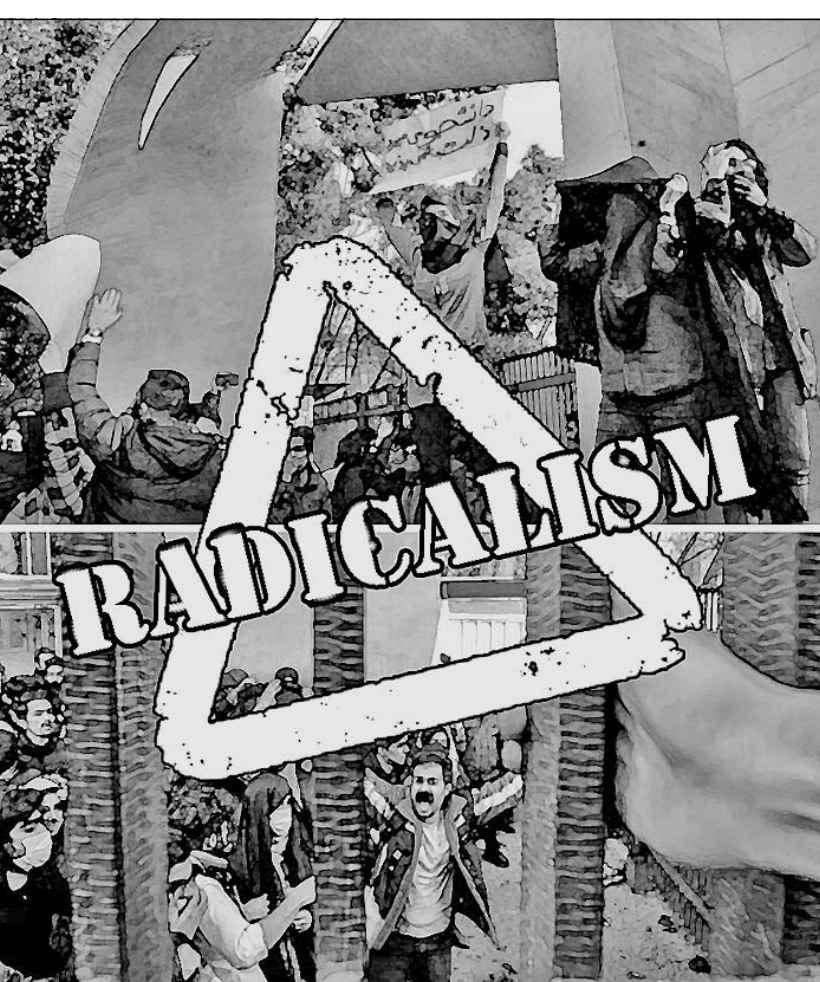
درآمد میلیاردی - دانشگاه‌ها از طولانی شدن دوره دکتری

طولانی شدن دوره دکتری از سویی زمان و انرژی دانشجویان را تلف می‌کند و از سویی نیز سبب می‌شود تا این دانشجویان به دلیل هر ترم اضافه ماندن در دانشگاه بین ۴ میلیون تا ۸ میلیون تومان وابسته به رشته تحصیلی جریمه شوند.

بگیرد. گویی هیچ نهاد و ابزار مناسبی در کشور برای این مهم وجود ندارد. به نقل از تابناک، این شرایط البته بازار کاسبی را برای برخی نگاه‌های کلاهبردار و چاپ مقاله نیز داغ می‌کند و یکی از دلایل اصلی شیوع پدیده نگران‌کننده و تأسف برانگیزی چون مقاله و پایان نامه فرفری می‌شود. همه آنچه مورد اشاره قرار گرفت، سبب می‌شود دانشجوی دکتری حتی اگر شایسته‌فراغ‌التحصیل باشد، از مقطع دکتری باشد، امکان قانونی دفاع را پیدا نکند و چندین ترم بیشتر در دانشگاه باقی بماند. طولانی شدن دوره دکتری از سویی زمان و انرژی دانشجویان را تلف می‌کند و از سویی نیز سبب می‌شود تا این دانشجویان به دلیل هر ترم اضافه ماندن در دانشگاه بین ۴ میلیون تا ۸ میلیون تومان وابسته به رشته تحصیلی جریمه شوند.

بررسی که اینجا مطرح می‌شود، این است که آیا نمی‌توان برای تعیین صلاحیت دفاع از یک رساله و سنجش اصالت اثر راه‌های قانونی و منطقی دیگری را فراهم کرد که هم امکان دفاع از رساله‌های بی‌کیفیت فراهم نشود و هم این شرایط ناعادلانه و غیرمنصفانه از بین برود؟! در این باره می‌توان انتشار مقاله را به دلیل نداشتن رابطه ندارد و مقاله هایش به داوری گذاشته نمی‌شوند ولی رساله‌اش از کیفیت بالای علمی برخوردار است، چیست؟ دانشجویان‌های کشور تا چه زمان بنا دارند علم و دانش و دانشجو را ابزار درآمدزایی خود کنند؟ یا روندی که بر شرایط علمی کشور حاکم است، چه افقی می‌توان برای توسعه علم در کشور متصور شد؟

در شوراهای صنفی دانشجویی چه می‌گذرد؟ حمایت از نماد رادیکالیسم در دانشگاه!

مستقل، «بازگشت کامل دانشجویان ستاردها به دانشگاه»، «حذف تهدیدها و برخوردهای امنیتی در پاسخ به اعتراضات و مطالبات دانشجویی»، «لقای تبعیض‌های جنسیتی و جنزاقیایی در گزینش دانشجویان»، «تضمین حق تحصیل برابر برای همه قومیت‌ها و پیروان همه مذاهب و آیین‌ها» و...

تعداد زیادی از دانشجویان دوره دکتری دانشگاه‌های بزرگ کشور، اکنون علیرغم نگارش تمام و کمال رساله دکتری خود به دلیل شروط عجیب و غریبی که مدیران دانشگاهی برای آنها وضع کرده اند، قادر به دفاع از رساله خود و اتمام تحصیل نیستند؛ دانشجویی که مجبورند به همین دلیل به صورت روزانه ده‌ها هزار تومان جریمه شوند. امروزه بسیاری از دانشجویان دکتری دانشگاه‌های کشور که سنوات قانونی تحصیل آنها به پایان رسیده است و براساس روال قانونی باید ضمن دفاع از رساله دکتری‌شان، از دانشگاه فارغ‌التحصیل شوند به دلیل برخی ساز و کارهای عجیب و غریب حاکم بر دانشگاه‌های کشور قادر به انجام این مهم نیستند.

دوره دکتری در ایران بر اساس روال قانونی و منطقی شامل ۴ ترم دوره آموزشی و ۴ ترم دوره پژوهشی می‌شود که دانشجوی باید پس از پایان دوره پژوهشی ضمن ارائه مدرک زبان معتبر در آزمون جامع شرکت کند و نمره قبولی خود را اخذ کند.

درآمد میلیاردی - دانشگاه‌ها از طولانی شدن دوره دکتری

طولانی شدن دوره دکتری از سویی زمان و انرژی دانشجویان را تلف می‌کند و از سویی نیز سبب می‌شود تا این دانشجویان به دلیل هر ترم اضافه ماندن در دانشگاه بین ۴ میلیون تا ۸ میلیون تومان وابسته به رشته تحصیلی جریمه شوند.

بگیرد. گویی هیچ نهاد و ابزار مناسبی در کشور برای این مهم وجود ندارد. به نقل از تابناک، این شرایط البته بازار کاسبی را برای برخی نگاه‌های کلاهبردار و چاپ مقاله نیز داغ می‌کند و یکی از دلایل اصلی شیوع پدیده نگران‌کننده و تأسف برانگیزی چون مقاله و پایان نامه فرفری می‌شود. همه آنچه مورد اشاره قرار گرفت، سبب می‌شود دانشجوی دکتری حتی اگر شایسته‌فراغ‌التحصیل باشد، از مقطع دکتری باشد، امکان قانونی دفاع را پیدا نکند و چندین ترم بیشتر در دانشگاه باقی بماند. طولانی شدن دوره دکتری از سویی زمان و انرژی دانشجویان را تلف می‌کند و از سویی نیز سبب می‌شود تا این دانشجویان به دلیل هر ترم اضافه ماندن در دانشگاه بین ۴ میلیون تا ۸ میلیون تومان وابسته به رشته تحصیلی جریمه شوند.

بررسی که اینجا مطرح می‌شود، این است که آیا نمی‌توان برای تعیین صلاحیت دفاع از یک رساله و سنجش اصالت اثر راه‌های قانونی و منطقی دیگری را فراهم کرد که هم امکان دفاع از رساله‌های بی‌کیفیت فراهم نشود و هم این شرایط ناعادلانه و غیرمنصفانه از بین برود؟! در این باره می‌توان انتشار مقاله را به دلیل نداشتن رابطه ندارد و مقاله هایش به داوری گذاشته نمی‌شوند ولی رساله‌اش از کیفیت بالای علمی برخوردار است، چیست؟ دانشجویان‌های کشور تا چه زمان بنا دارند علم و دانش و دانشجو را ابزار درآمدزایی خود کنند؟ یا روندی که بر شرایط علمی کشور حاکم است، چه افقی می‌توان برای توسعه علم در کشور متصور شد؟

فضای دانشگاهی در اوایل دهه ۸۰ و ابتدای دهه ۹۰ با جریانی نوظهور به نام شوراهای صنفی- رفاهی تالی پیدا کرد که بر جنبه دیگری از فعالیت‌های دانشجویی چون مسائل مرتبط با تغذیه، خوابگاه‌های دانشجویی، امور خدماتی رفاهی و خلاصه هر آنچه که در حوزه مسائل صنفی رفاهی بگنجد، تأکید داشته و بنا داشت در کنار تشکلهای دانشجویی که بیشتر در حوزه‌های فرهنگی و سیاسی به فعالیت می‌پردازند، نقش مکملی را در فضای دانشگاهی ایفا کند و مطالبات دانشجویان را در حوزه صنفی پیگیری کند.

روزنامه سان‌دی آرگان رسمی حزب کارگزاران سازندگی در یکی از شماره‌های خود در روزهای اخیر طی گزارشی مفصل به فعالیت‌های شوراهای صنفی کشور در سال‌های گذشته پرداخته و با ارائه جدولی از تمامی فعالیت‌ها، تجمع‌های اعتراضی، بیانیه‌ها و... چه‌رای موفق و البته موجه به تمامی فعالیت‌های این قسّم از فعالان دانشجویی داده و به گونه‌ای این جریان را یکی از نمادهای موفقیت و اعتلای دانشگاه معرفی کرده است.

اما علیرغم آنچه که این روزنامه از فعالیت‌های شوراهای صنفی- رفاهی مخابره کرده، واقعیت‌های زیادی درباره نحوه فعالیت، نوسان دید و پیش و تفرکات و کنش‌های مختلف این جریان دانشجویی وجود دارد که از دید این روزنامه مغفول مانده است. مسائلی که روی دیگر سکه شوراهای صنفی را نشان می‌دهد و نقاب از چهره واقعی آنان برمی‌دارد و انگاه اثبات خواهد شد که چنین جریانی چه لطماتی به جامعه دانشگاهی و البته عنوان «شورای صنفی- رفاهی» ززند.

کنکاش و دقت در مواجهه و نحوه موضع‌گیری شوراهای صنفی با مسائل گوناگون در چند سال گذشته نشان از آن دارد که این جریان توانسته با ادبیات چپ‌گرایانه و تفرکات شبه مارکسیستی و در روزهای که دانشگاه‌ها به سمت فضای معیشتی شدن در حرکت بودند، بر مشکلات معیشتی و صنفی دانشجویان سوار شده و در کنار اعتراض به مسائلی مانند سنوات، گران شدن غذای دانشجویی، کمبود خوابگاه‌ها و... حتی نقاط قوت مغفول استقلال و درآمدزایی دانشگاه‌ها که از میزان وابستگی دانشگاه‌ها به بودجه دولتی می‌کاهد را هم مورد هدف قرار دهد. در دیدگاه و ادبیات شبه مارکسیستی و نسبتاً کارگری تعدادی از شوراهای صنفی مسائلی چون اقتصادهای دانش‌نیان، ایده

در جریان سخنرانی استاد بازداشتی صورت گرفت پروگرواری کارگاه پرانندازی

حقیقتاً جای تعجب است که چگونه در دانشگاه نظام اسلامی، فردی مسئله‌دار بتواند کارگاه عملی برانندازی نظام برپا کند، اما صدایی از هیچ‌یک از مسئولان آموزش عالی کشور در مخالفت با این اجازات شاد و مغایر با منافع ملی برنخیزد؟!

اخیراً کارگاهی با عنوان «جنبش اصلاحی به چه تغییری برای ماندگاری نیازمند است؟» با حضور یکی از یزادانش‌شدگان فتنه سال ۸۸ به میزبانی انجمن آزاداندیش دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شده است. «ف-» که بعد از انتخابات سال ۸۸ به گفته وکیل خود به اتهام تبلیغ علیه نظام، توهمین به رئیس‌جمهور دولت و مشارکت در اختلال نظم عمومی با حضور در راهپیمایی ۲۵ خردادماه دادگاهی شده است و سابقه بازداشتی نیز دارد، سه‌شنبه ۱۸ اردیبهشت ماه در کارگاهی به سخنرانی پرداخت.

این استاد دانشگاه در ابتدای سخنرانی خود با تأکید بر این موضوع که استاد اخراجی است می‌گوید: «اینکه من در سنال ۸۲ به دانشگاه علامه طباطبائی آمدن را رشته تاریخ را با دعوت دکتر نجف‌قلی حبیبی تاسیس کنم، یک سال و نیم هم در دانشگاه بودم و به خاطر اخراجی که از دانشگاه قبل از علامه شده بودم باید مراحتی طی می‌شد که در حین انجام مراحل احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور و آقای شمرتمی رئیس دانشگاه شد و من همان هفته اول باز اخراج شدم».

او در ادامه پس از ارائه وضعیت خود در دانشگاه، به مصداق رفتارهای اصلاح‌گری و جنبش‌های رفرمیستی اشاره می‌کند و می‌گوید: «اصلاح به کنشی گفته می‌شود که زیربنایی آن می‌تواند ساختن حاکمیت یا شخصیت باشد که کلیت آن را حفظ و تقویت می‌کند؛ تغییرات نیمه بنیادی در آن به وجود می‌آورد. پس اگر جنبش سیاسی به سمت امیوزات بنیادی برود دیگر از اصلاح خارج می‌شود. تغییرات یعنی ولی تغییرات نیمه بنیادی در آن به وجود می‌آورد. پس اگر جنبش سیاسی به سمت تغییرات اساسی و بنیادی است.» او در ادامه با بیان اینکه «انقلاب‌ها پس از مدتی به پایان می‌رسند و به یک زمین لیم یزرع تبدیل می‌شوند» ادامه می‌دهد: «این انقلاب‌ها با خود مستی دارند یعنی مردم کارهای می‌کنند که در حالت عادی انجام نمی‌دهند زیرا این سنت‌ها و عادت‌ها یک شبه یست نشدند که یک بین برود. انقلاب‌ها در پی آوردن یعنی مردم پرورگراسی‌ها به وجود می‌آید ولی خود بوروکراسی را به وجود می‌آورد که بدتر از قبلی است چون قوانین کشی شبه پدید نیامند.» او در ادامه اشاره می‌کند که جنبش‌های اصلاح‌گری در ایران به اعتراضات دی ماه سال گذشته اشاره می‌کند و می‌گوید: «جنبش‌های سیاسی بهار و پاییز دارند و ما الآن در هشتمین، اعتراضات دی ماه ۹۶ که پیش‌بینی‌اش را قبل از آن کرده بودم سیلابی